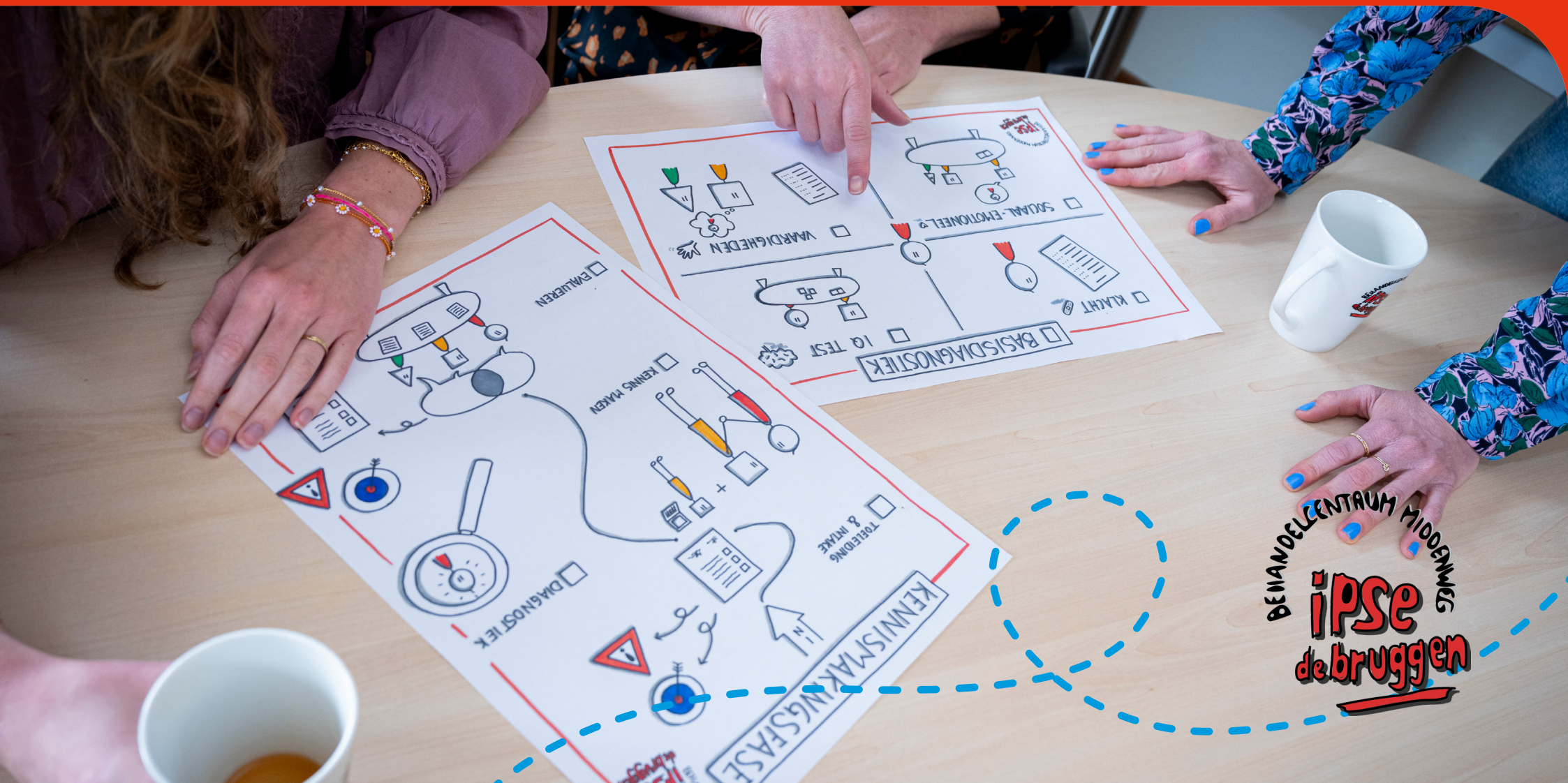

JAARVERANTWOORDING 2024

Behandelcentrum Middenweg

Klinische en ambulante (forensische)
behandeling voor mensen met een licht
verstandelijke beperking, psychiatrische
problematiek en gedragsproblemen

13

4

De combinatie van bejegenen, behandelen en beveiligen is van essentieel belang.

15

Samenwerking is een voorwaarde.

11

Ervaringsgericht leren in contact met paarden en hun verzorging.

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1. Behandelcentrum Middenweg **4**

Hoofdstuk 2. Persoonsgerichte zorg en veiligheid **6**

Hoofdstuk 3. Vakmanschap en professionaliteit **11**

Hoofdstuk 4. Organisatie van de zorg **13**

Hoofdstuk 5. Samenwerken **15**

COLOFON

Jaarverantwoording 2023, mei 2024

Een uitgave van Behandelcentrum Middenweg,
Ipse de Bruggen

Tekst: Marjan van Eijk, Henriëke Lamers, Annamarië van
Wensveen, Leila van den Broek

Fotografie: Herman Zonderland en vele anderen

Vormgeving: Vrh! content & creatie

Met dank aan alle geïnterviewden.

Disclaimer: Niets uit deze uitgave mag worden
overgenomen, vermenigvuldigd of gereproduceerd
zonder schriftelijke toestemming van Ipse de Bruggen.

Ipse de Bruggen

Louis Brailletaan 42, 2719 EK Zoetermeer
www.ipsedebruggen.nl, 0800 99 88 777

Dit jaarverslag
is klimaatneutraal
geproduceerd op
Ecolabel en FSC papier.

Voorwoord

Behandelcentrum Middenweg is onderdeel van Ipse de Bruggen en biedt gespecialiseerde derdelijns behandeling aan cliënten uit de SGLVG(+)-doelgroep. Het doel van de behandeling is dat cliënten – ondanks complexe problematiek – op een humane en volwaardige manier weer aansluiting vinden bij de maatschappij.

Voor u ligt de tweede editie van onze jaarverantwoording, waarin we stilstaan bij de belangrijkste ontwikkelingen in 2024 en onze ambities voor 2025. Conform het Kwaliteitskompas Gehandicaptenzorg (VGN) en het Kwaliteitskader Forensische Zorg (KKFZ) maken we hierin de kwaliteit van onze zorg en behandeling inzichtelijk. Daarnaast levert Behandelcentrum Middenweg een bijdrage aan de centrale jaarverantwoording van Ipse de Bruggen. We zijn trots op de bevologenheid en inzet van onze medewerkers. Dagelijks werken zij met toewijding aan de verbetering van zorg en behandeling. In 2024 zetten we belangrijke stappen in de verdere ontwikkeling van ons aanbod: de uitbreiding van ambulante behandeling, meer inzet van de psychiater binnen het multidisciplinaire team, de start van het Team Collegiale Ondersteuning (TCO), en de inzet van lotgenotengroepen, muziektherapie en ervaringsgericht werken met paarden. Deze ontwikkelingen dragen niet alleen bij aan passende, persoonsgerichte zorg, maar versterken ook het werkklimaat en de samenwerking binnen het behandelteam.

“Groeien doe je niet alleen. Het vraagt vertrouwen, vakmanschap, samenwerking en de moed om telkens opnieuw te beginnen en door te gaan.”

De jaarverantwoording over 2023 is met waardering ontvangen door onze partner DJI, die constateerde dat wij goed presteerden op de verplichte kwaliteitsindicatoren. Deze erkenning bevestigt onze ambitie: voortdurende verbetering en versteviging van de kwaliteit van behandeling, in nauwe afstemming met cliënt, netwerk en ketenpartners.

Namens het managementteam van Behandelcentrum Middenweg nodigen wij u van harte uit om kennis te nemen van onze ervaringen in 2024 en onze plannen voor het komende jaar. Veel leesplezier!

Marjan van Eijk, Henriëke Lamers,
Annamarie van Wensveen en
Leila van den Broek

Hoofdstuk 1

Behandelcentrum Middenweg

Behandelcentrum Middenweg (hierna BCM) is een gespecialiseerd behandelcentrum en onderdeel van Ipse de Bruggen. Wij bieden derdelijns behandeling aan volwassenen (18+) met een licht verstandelijke beperking (LVB) in combinatie met onbegrepen, risicovol (delict)gedrag, bijkomende psychiatrische problematiek en ernstige gedragsstoornissen. Deze doelgroep staat bekend als SGLVG: sterk gedragsgestoord en licht verstandelijk gehandicapt.

Deze cliënten zijn vastgelopen en de grip op hun leven kwijtgeraakt. De samenhang tussen de problemen is complex en vraagt om intensieve, geïntegreerde behandeling en begeleiding. Behandelcentrum Middenweg heeft een bovenregionale functie in het bieden van deze behandeling en begeleiding in Zuid-Holland en Zeeland. Tijdens de behandeling ligt de focus op het vergroten van inzicht in de eigen problematiek, het versterken van beschermende factoren én de kwaliteiten van een cliënt. Het doel is dat de psychiatrische klachten en het risicovolle (delict) gedrag afnemen en de zelfredzaamheid groeit wat re-integratie in de maatschappij mogelijk maakt. De behandeling is tijdelijk, we werken toe naar nieuwe mogelijkheden en een passende toekomst.

Behandelcentrum Middenweg beschikt over 54 klinische behandelplaatsen, waarvan 26 forensisch.

Deze zijn verdeeld over twee locaties (vier afdelingen):

- De kliniek in **Zwammerdam** biedt open en besloten SGLVG-behandelplaatsen, inclusief WLz-crisisplaatsen.
- De kliniek in **Poortugaal** biedt gesloten forensische behandelplaatsen op beveiligingsniveau 2 (FPA).

Er zijn drie ambulante behandelteams:

- Leiden e.o.
- Den Haag e.o.
- Gouda/Rotterdam e.o.

Deze ambulante teams bieden derdelijns ambulante SGLVG-behandeling, met een groeiend aantal trajecten. Jaarlijks worden 150 ambulante behandeltrajecten uitgevoerd, waarvan 10-20 behandeltrajecten met een forensische zorgtitel starten.

In totaal werken er circa 105 fte aan medewerkers binnen behandelcentrum Middenweg.

Werken op het snijvlak van drie sectoren

Behandelcentrum Middenweg geeft invulling aan de pijlers van het Kwaliteitskader Forensische Zorg (KKFZ) door al jaren forensische behandeling te bieden aan de SGLVG-doelgroep. De ervaring leert dat deze doelgroep vaak tussen wal en schip valt: zij past niet volledig binnen de kaders van de verstandelijk gehandicaptenzorg, de psychiatrie of de forensische zorg. Daarom is juist de verbinding tussen deze drie domeinen essentieel.

Deze unieke positionering maakt dat BCM zowel werkt volgens het **Kwaliteitskompas Gehandicaptenzorg** als het **Kwaliteitskader Forensische Zorg**. Hoewel beide kaders duidelijke overlap hebben in visie en uitgangspunten, verschillen ze in accenten en verantwoordingsstructuur. Voor BCM ligt hier een voortdurende uitdaging: het combi-

neren van beide kaders op een inhoudelijk samenhangende én administratief efficiënte manier – altijd met het cliëntbelang als uitgangspunt.

Expertisecentrum De Borg

Behandelcentrum Middenweg maakt deel uit van **Expertisecentrum De Borg**, een samenwerkingsverband van vier SGLVG-

organisaties: Wier (Fivoor), Trajectum, STEVIG (Dichterbij) en BCM (Ipse de Bruggen). De Borg vormt een lerend netwerk waarin gewerkt wordt aan verbetering van behandelkwaliteit, ontwikkeling van behandelprogramma's en uitvoering van wetenschappelijk onderzoek. In de publicatie [Kwaliteit@DeBorg](#) leest u meer over de gezamenlijke ambities en werkwijze.

Een essentieel kenmerk van dit netwerk is de voortdurende reflectie op samenwerking. In 2024 is het belang van duurzame continuïteit in de zorg aan de SGLVG-doelgroep nadrukkelijker op de voorgrond gekomen. Vanuit die urgentie is gestart met een herijking van doelen en ambities. Dit proces loopt door in 2025, met als doel het opleveren van een nieuw strategisch meerjarenplan voor De Borg.

Hoofdstuk 2

Persoonsgerichte zorg en veiligheid

Algemeen beeld

BCM werkt vanuit de visie op behandeling die is beschreven in het in 2023 verschenen Zorgprogramma Klinische SGLVG-behandeling van Expertisecentrum De Borg. Ook de ambulante behandeling wordt vanuit dezelfde visie vormgegeven. In 2024 is er een start gemaakt met het zorgprogramma ambulante SGLVG-behandeling, dat komend jaar verder zal worden vastgesteld.

Binnen BCM staat de cliënt centraal. Er wordt veel waarde gehecht aan het individu binnen de behandeling en we streven altijd naar maatwerk en betrokkenheid van de cliënt. De behandeling wordt in multidisciplinair verband vormgegeven en gevolgd, met ruim aandacht voor het verklaren en begrijpen van de ontstaansgeschiedenis van de aanmeldproblematiek, de indicatie van de verschillende behandelonderdelen, re-integratie in de maatschappij en risicomanagement.

De behandeling van de SGLVG (+) doelgroep richt zich altijd op het verminderen van risicovol (delict)gedrag. Omdat de behandeling plaatsvindt op het snijvlak van verschillende sectoren – de verstandelijke gehandicaptenzorg, psychiatrische zorg en forensische zorg – valt de doelgroep vaak tussen wal en schip.

Beveiliging, of liever gezegd bescherming, is slechts één van de uitgangspunten. Bejegening en behandeling staan ook altijd centraal. De complexiteit van de situatie vraagt om een integrale aanpak, waarbij deze drie sectoren elkaar aanvullen. Dit betekent dat de behandeling nooit volledig binnen één kader past, maar dat juist de combinatie van de verschillende sectoren essentieel is. Dit geldt voor zowel de forensische als niet-forensische behandeling, ambulant als klinisch.

Terugblik

In 2024 is er binnen BCM gestart met het vormgeven van het dossier in voor de cliënt begrijpelijke taal. Ook het schrijven van verslagen en rapportages naar de cliënt toe heeft hierbij een belangrijke rol gespeeld. Alle dagelijkse rapportages worden nu naar de cliënt toegeschreven, wat bijdraagt aan transparantie en betrokkenheid. Ook de behandeldoelen worden samen met de cliënt opgesteld en afgestemd op zijn of haar behoeften. De getekende formats uit de beeldenbib dragend hier positief aan bij.

Het systeemgerichte denken binnen de behandeling is verder verstevigd. Er is extra aandacht besteed om het netwerk van de cliënt te betrekken. Binnen de behandeling wordt er samen met de cliënt een netwerk-

matrix gemaakt. Medewerkers zijn opgeleid in systeemgericht werken en worden steeds vaker ingezet bij vraagstukken binnen behandeltrajecten. Dit draagt bij aan kennisvergroting en bewustwording in de teams over systeemgericht denken. Het geeft de mogelijkheid om voortdurend oog te hebben voor de bredere context van de cliënt en zijn/haar systeem. Deze toevoeging binnen de behandeling krijgt steeds verder vorm. Het beleid zal komend jaar verder worden opgeschreven, zodat het eenduidig kan worden toegepast en vaker ingezet kan worden in de behandeling.

Het therapeutisch klimaat en het therapeutisch contact vormen de basis binnen de behandeling. Het bieden van basisveiligheid en het opdoen van nieuwe herstellende ervaringen zijn hierbij essentieel. Het zien van de behoeften van de cliënt is echter, door de vaak complexe en heftige problematiek, niet altijd eenvoudig. Het risico bestaat dat er met name gereageerd wordt op het probleemgedrag, terwijl de achterliggende behoefte van de cliënt wordt gemist. Om medewerkers te helpen de onderliggende behoeften van de cliënt te blijven zien, is er in 2023 gestart met het trainen van alle medewerkers in de SafePath-methodiek van David Bernstein. Zowel het behandelteam als de begeleiders

op de groepen zijn getraind, zodat iedereen dezelfde taal kan spreken. Het afgelopen jaar zijn ook de ambulante teams getraind in deze methodiek. De implementatie is hiermee afgerond en SafePath heeft een vaste plek in het scholingsprogramma van BCM.

Daarnaast zijn in 2024 nieuwe behandelmodules geïntroduceerd. De basismodule paarden is van start gegaan op de locatie in Zwammerdam en richt zich op ervaringsgericht werken en leren in contact met paarden en hun verzorging. Ook de vaktherapie is verder uitgebreid, met muziektherapie die individueel wordt ingezet binnen de behandeling. De basismodule muziek is in ontwikkeling en zal vanaf 2025 groepsgericht worden aangeboden.

Als aanvulling op de inzet van ervaringsdeskundigen binnen de individuele behandeling, is er gestart met de lotgenotengroep 'Samen Sterker'. Deze groep is voor cliënten die te maken hebben met verslavingsproblematiek en binnen BCM in behandeling zijn. De groep biedt cliënten die stappen hebben gezet in hun herstel, de kans om deze vast te houden en verder te ontwikkelen. Lees meer over de ervaringen van de lotgenotengroep in het interview.

De balans tussen persoonsgerichte zorg en

veiligheid blijft een belangrijk aandachtspunt. Nieuwe ontwikkelingen vragen steeds opnieuw om het zorgvuldig afstemmen van deze balans. Waar vorig jaar de nadruk lag op krachten en risico's in begrijpelijke taal door het ontwikkelen van vaste formats en praatplaten, blijft multidisciplinaire samenwerking essentieel in de balans van de 3 B's (bejegenen, behandelen, beveiligen) (zie afbeelding 1). Eind 2024 is het multidisciplinaire team uitgebreid met meer inzet van de psychiater, wat de samenwerking versterkt en de kwaliteit van de behandeling verder vergroot.

Traumadiagnostiek heeft een vaste plek binnen de diagnostiek gekregen en er is aandacht voor traumasensitief werken binnen zowel de ambulante als de klinische behandeling. SafePath heeft hierin eveneens een vaste plaats gekregen.

De delictanalyse voor LVB is geïmplementeerd, waarbij er is deelgenomen aan het implementatienetwerk van het expertisecentrum forensische zorg (EFP). Er is een beleid vastgesteld voor de inzet van delictanalyse voor LVB.

Ambities 2024 Persoonsgerichte zorg en veiligheid

Dossier in begrijpelijke taal

Versterken systeemgericht werken

Implementatie methodiek SafePath bij ambulante teams

Implementatie Delictanalyse voor LVB

Ambities 2025

In 2025 wordt er gewerkt aan het verder verstevigen van eerder geïmplementeerde methodieken, zoals SafePath, door de behandelteams te blijven verdiepen en te zorgen dat de behandeling beter aansluit bij de behoeften van de cliënt. Het systeemgericht werken krijgt steeds meer nadruk in de behandeling, en de visie en het beleid worden verder uitgewerkt op basis van de opgedane ervaringen.

Daarnaast wordt er richting gegeven aan verder ontwikkeling in het lichaams- en ervaringsgerichte werken en trauma-behandeling, met de polyvagaaltheorie als basis. De basismodule paarden zal doorontwikkeld worden naar paardencoaching, en bokstherapie zal als nieuwe behandelinterventie worden toegevoegd.

De vaktherapie zal verder worden uitgebreid, met een herziening van de visie en beleid op basis van nieuwe inzichten. Samen met de praktijkopleider worden de mogelijkheden

onderzocht voor een opleidingsplek voor Psychomotorische Therapie (PMT), zodat er meer opleidingsmogelijkheden geboden kunnen worden.

Ook zal er een pilot starten voor de inzet van de VR-bril, ter ondersteuning van het behandelprogramma voor middelen en verslaving binnen de klinische behandeling. Het doel is om cliënten al eerder binnen de behandeling met minder risico wel ervaring op te laten doen.

In navolging van de eerdere uniformering van diagnostiek en risicotaxatie, zal er een uniform verloffbeleid worden uitgewerkt, zodat de stappen in verlofopbouw en de afweging van risico's eenduidig binnen de klinische behandeling kunnen worden gehanteerd.

Tot slot worden er binnen de ambulante behandeling cliëntbijeenkomsten geïntroduceerd, ter versterking van cliëntparticipatie en het vergroten van betrokkenheid bij de behandeling.

DE LOTGENOTENGROEP VAN
BEHANDELCENTRUM MIDDENWEG,
LOCATIE ZWAMMERDAM EN
POORTUGAAL.

“Even geen dossiers
of diagnoses,
alleen herkenning,
steun, een lach en
een traan.”

Bij behandelcentrum middenweg van Ipse de Bruggen draait het om behandeling. Het gaat vaak over behandel-doelen, afspraken, structuur en veiligheid. Om de week is er een moment waarop andere dingen centraal staan: vertrouwen, herkenning en open gesprekken tussen lotgenoten. In de lotgenotengroep komen cliënten samen die behandeling krijgen, in een ambulante- of (gesloten) klinische opname setting. Wat hen bindt, is niet alleen hun situatie, maar vooral het gevoel dat ze elkaar begrijpen, soms met een blik, soms met een verhaal. In dit artikel vertellen deelnemer Danny de Vos, ervaringsdeskundige Dick van Dijk en ambulante hulpverlener Malika Koet over de kracht van deze groep. Over kleine stappen, grote drempels, en wat het betekent om gezien te worden.

De groep wordt begeleid door zorgprofessionals en een ervaringsdeskundige die ruimte geven, spiegelen en ondersteunen. Maar het zijn de deelnemers zelf die de groep maken tot wat die is: een plek waar je kan delen wat je bezighoudt, waar even geen dossiers of diagnoses zijn, alleen mensen die elkaar herkennen, steunen en soms zelfs laten lachen.

Dick legt uit: "Er was eigenlijk nog niets op dit gebied voor mensen met een LVB achtergrond (licht verstandelijke beperking), en zeker niet in combinatie met verslavingsproblematiek. Ook voor deze groep is het belangrijk dat er een plek is waar zij met elkaar in gesprek kunnen over issues of problemen waar ze tegenaan lopen. Waar ze steun vinden bij elkaar en waar ze er gewoon open en in een veilige omgeving over kunnen praten. De gesprekken zijn vaak veel breder dan de verslavingsproblematiek. Die verslaving komt immers ook ergens vandaan. Het gaat onder andere ook over misbruik, mishandeling, eenzaamheid, geweld en nog veel meer.

Na een geslaagde pilot is er nu een lotgenotengroep bij Behandelcentrum Middenweg voor zelfstandig wonende cliënten uit de regio Leiden, en één bij de kliniek in Poortugaal waar cliënten in een gesloten setting zijn opgenomen voor behandeling. Dick: "voor de groepsdynamiek die ontstaat tijdens de bijeenkomsten maakt de setting geen enkel verschil. Iedereen is in het algemeen open en voelt zich veilig om te praten."

Danny de Vos is lid van de lotgenotengroep van Behandelcentrum Middenweg uit de regio Leiden. Hij geeft aan wat dit met hem doet: "Het geeft mij het gevoel dat ik niet alleen ben, omdat er anderen zijn met dezelfde ervaringen. Dat maakt dat je je verbonden voelt met elkaar. We geven elkaar ook adviezen. Maar iedereen heeft zijn eigen verhaal. Daarom zeggen we nooit tegen elkaar; 'Je moet het zus of zo doen

want dat heeft bij mij ook gewerkt'. We geven alleen aan wat onze eigen ervaringen zijn en laten het aan de ander of hij of zij het ook zo wil doen, of dat iets anders beter bij hem of haar past."

Dick: "Die manier van advies geven aan elkaar vind ik oprecht mooi. Ze luisteren allemaal met respect naar elkaars verhaal. Als iemand een keer niet wil praten of het even moeilijk heeft, is daar ook ruimte voor. Ik heb door mijn eigen verleden zelf ook in praatgroepen gezeten, maar er werd nooit zo aandachtig naar elkaar geluisterd als hier."

Danny vult aan: "Als je advies geeft moet je het ook zo zeggen dat iemand het kan aannemen, je moet niet oordelen ofzo.

Dan kan iemand ermee doen wat hij wil. Het blijft toch een ander zijn leven natuurlijk. En iedereen zit in een andere situatie.

Dus iedereen heeft weer van iets anders het meeste profijt."

Dick: "Ik ben heel trots op Danny, hij heeft zulke grote stappen gezet. Het is heel mooi wat hij in deze groep laat zien. Hij zegt vaak dingen waar mensen oprecht wat aan hebben. Hij gaat zelfs zo goed dat hij na zijn behandeling de opleiding tot ervaringsdeskundige mag gaan doen."

Danny is duidelijk ook trots op zichzelf, maar zegt op zijn beurt: "Zonder Dick en Malika zou ik hier nu niet zo zitten hoor! Met Dick heb ik een enorme connectie, onder andere doordat we een verslavingsverleden delen. Hij geeft mij het gevoel dat ik echt begrepen word."

Danny vervolgt: "En Malika helpt mij heel goed als hulpvertener. Ze komt bij mij thuis en bespreekt veel met mij. Ze heeft mij door een hele moeilijke periode geholpen, ook 's nachts kon ik

haar altijd bellen. Eigenlijk bel ik nooit. Dus áls ik bel is er echt iets aan de hand, dat wist ze. En het voelde dan heel vertrouwd om met Malika te praten. Als er dingen zijn die ik haar moeilijk kan uitleggen helpt Dick ons daarbij. Verder is mijn lidmaatschap aan deze groep echt een aanvulling op mijn behandeling. Omdat je met z'n allen ervaringen deelt komt er ook bij jezelf van alles naar boven. Hier kan je alles opengooien waar je mee zit en open met elkaar bespreken."

"Ik zeg hier wel dingen die ik er thuis echt niet uitgooi!"

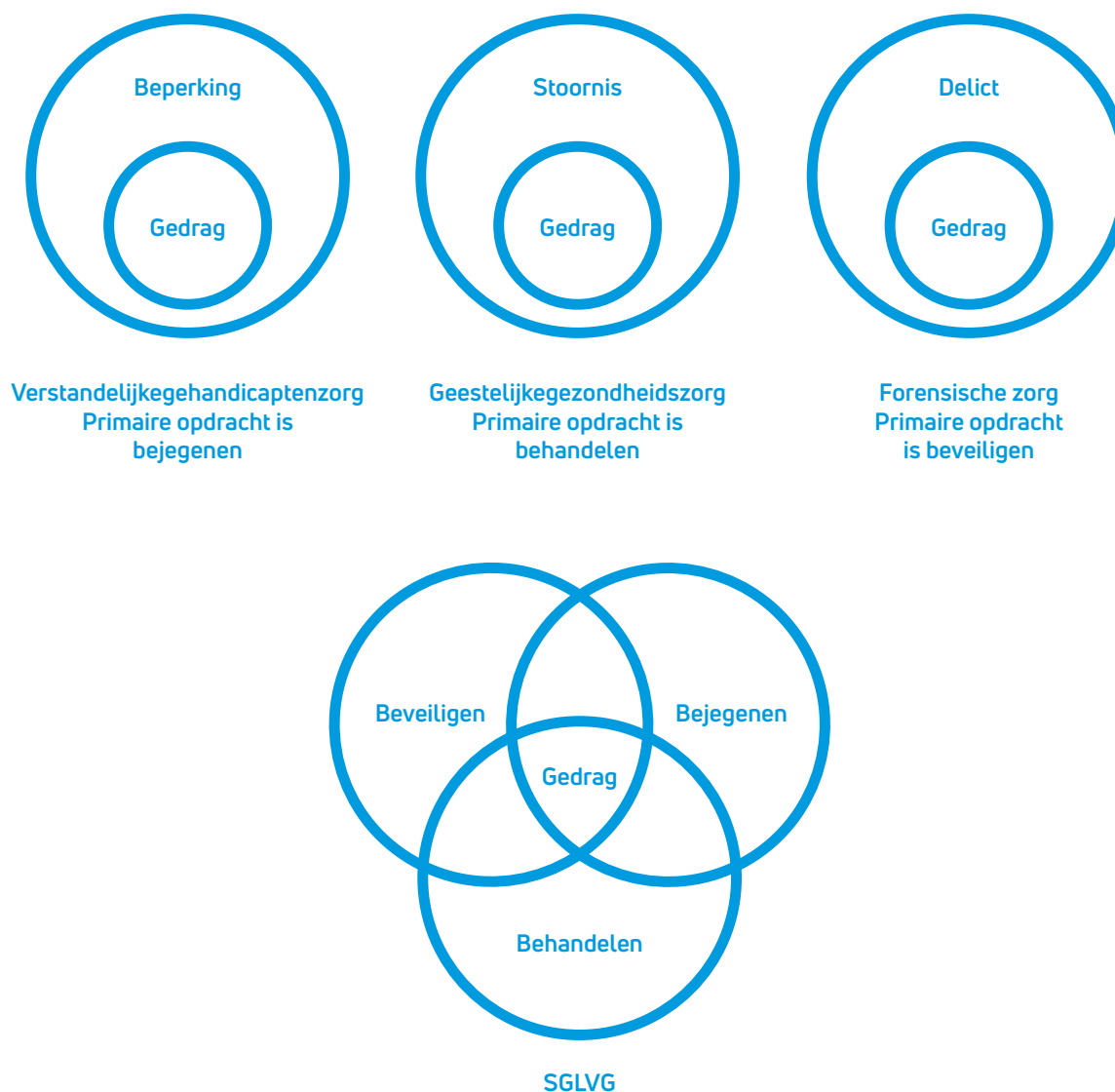
Danny: "Ik had een paar jaar geleden niet geloofd dat ik zover zou komen. Ik verdoofde mijzelf met middelen omdat de maatschappij echt hard is. En nu heb ik het gevoel dat ik het langzaam maar zeker weer aan kan. Ik zou iedereen die eraan denkt om in zo'n praatgroep te gaan adviseren om het gewoon te proberen. Je kan altijd nog aangeven dat het nog te vroeg is of dat je denkt dat het voor jou niet geschikt is. We helpen ook als iemand het spannend vindt. Er zijn cliënten die na één keer zeggen dat het niets voor ze is en die na een tijdje toch terugkomen."

Lidmaatschap

Dick: "Cliënten kunnen lid zijn van de groep zolang ze in behandeling zijn. Daarna bespreken we wat ze nog nodig hebben aan ondersteuning. Zo nodig zorgen we samen voor een vervolg bij andere praatgroepen.

Aanmelding

Wanneer cliënten interesse hebben om lid te worden van de lotgenotengroep kunnen ze dat aangeven bij hun begeleider. Dan wordt de aanmelding besproken in het MDO (Multi Disciplinair Overleg van behandelaren en begeleiders). Als de aanvraag is goedgekeurd kan de cliënt deelnemen.

Afbeelding 1. Werken op het snijvlak van drie sectoren

Hoofdstuk 3

Vakmanschap en professionaliteit

Algemeen beeld

Het behandelteam van BCM werkt vanuit nabijheid en in multidisciplinaire samenwerking. De aansturing, zowel binnen de teams als Behandelcentrum-breed, wordt duaal vormgegeven, waarbij bedrijfsvoering en inhoud altijd samenkomen. Dit betekent dat er zowel een manager bedrijfsvoering als een manager behandeling is. De laatste rol is nu belegd bij drie GZ-psychologen die

naast deze taak ook regiebehandelaar en therapeut zijn. Deze keuze om nabijheid te creëren, wordt niet alleen in de behandeling vormgegeven, maar ook in de manier waarop de teams worden aangestuurd en de samenwerking met de bedrijfsvoering plaatsvindt.

BCM heeft een opleidingsprogramma dat zowel intern als extern scholingsaanbod biedt, gericht op de specifieke

kennis en vaardigheden die nodig zijn voor het werken met de SGLVG-doelgroep. Dit aanbod is afgestemd op de noodzakelijke kennis, vaardigheden en attitude die van medewerkers gevraagd wordt wanneer ze binnen het behandelcentrum werkzaam zijn. Het is daarbij belangrijk om inzicht te geven in zowel de licht verstandelijke beperking, de psychiatrische problemen als de gedragsproblemen en ook forensische scherpste toe te voegen. Dit opleidingsprogramma voor de verschillende functies is continu in ontwikkeling en de eerste vernieuwingen zijn gestart. Hierbij worden nieuwe inzichten en veranderde behoeften altijd meegenomen.

De focus ligt niet alleen op de kennis en vaardigheden van de medewerkers, maar ook op de noodzakelijke attitude. Het is van essentieel belang dat medewerkers affiniteit hebben met de doelgroep waarmee ze werken. Bij het inwerken van nieuwe medewerkers wordt gebruik gemaakt van een inwerkprogramma waarbij elke nieuwe medewerker gedurende een bepaalde periode wordt bijgestaan door een buddy. Daarnaast zijn er meerdere

opleidingsplaatsen op verschillende niveaus beschikbaar, waarbij de begeleiding zorgvuldig en betrokken is.

Het opleidingsprogramma wordt continu aangepast en verfijnd en wordt steeds gekeken naar nieuwe ontwikkelingen en behoeften. Daarbij is tevens aandacht voor de noodzakelijke forensische scherpste die hiervan onderdeel is, door onder andere het gebruik van de forensische leerlijn. In samenwerking met Expertisecentrum de Borg wordt een verdiepende scholing aangeboden, waaronder de leergang SGLVG(+) in samenwerking met de RINO-groep. Daarnaast is er de afgelopen jaren steeds meer aandacht voor het werkklimaat. Het is duidelijk dat een goed werkklimaat essentieel is voor het kunnen bieden van goede zorg en behandeling. De nabijheid in de aansturing speelt hierbij een belangrijke rol.

Terugblik

Het afgelopen jaar zijn er belangrijke stappen gezet in het herzien van het scholingsprogramma voor de klinische begeleiders en ambulante casemanagers. Een nieuwe ontwikkeling is dat een deel

van dit scholingsprogramma is meegenomen in de herontwikkeling van de scholing voor geheel Ipse de Bruggen. Hierdoor is het voor nieuwe medewerkers binnen zowel Ipse de Bruggen als BCM duidelijker geworden welke onderdelen van het scholingsprogramma gevolgd kunnen worden met aandacht om veilig en gezond te werken.

Het inwerkprogramma is vernieuwd, zodat er voor verschillende functies een uniform inwerktraject is met een ervaren collega als vaste buddy in de startperiode. Gezien de stijgende behoefte aan tijdelijke medewerkers op de klinische locaties, is er onderscheid gemaakt in het inwerken van vaste begeleiders en uitzendkrachten. Dit heeft geleid tot duidelijke afspraken over belangrijke informatie die sneller gedeeld moet worden, zodat uitzendkrachten beter voorbereid zijn op hun werkzaamheden op de afdeling.

De implementatie van de SafePath-methodiek en de eigen ontwikkelde DNA-training (gebaseerd op het zorgprogramma SGLVG-behandeling) heeft afgelopen jaar zijn plek gevonden in het scholingsprogramma. Deze methodiek biedt waardevolle handvatten in het contact met cliënten en bevordert de samenwerking tussen teams, wat ook wordt ondersteund door de verschillende vormen van intervisie.

Binnen het behandelcentrum wordt echter ook duidelijk dat er kwetsbare momenten zijn. De klinische teams staan onder druk, en ondanks de diverse wervingscampagnes is het moeilijk gebleken om voldoende

Ambities 2024 Vakmanschap en professionaliteit	
Scholingsprogramma klinische begeleiders en casemanagers is herzien	☹️
Basistraining SafePath en DNA-training hebben een vaste plek in scholingsprogramma	😊
Beleidsdocumenten zijn aangepast op basis van nieuwe zorgprogramma SGLVG-behandeling	☹️

ervaren medewerkers te werven. Desondanks worden er mogelijkheden en oplossingen gezocht. Als reactie hierop is er op de klinische locatie Poortugaal interne teamcoaching gestart voor zowel de klinische begeleidingsteams als het behandelteam, met als doel de samenwerking en de kwaliteit van de zorg te versterken.

Ambities 2025

De ontwikkelingen rondom het scholingsprogramma zullen in 2025 verder worden uitgebreid. Naast de verdere ontwikkeling van het scholingsprogramma voor klinische begeleiders en casemanagers, zal er specifiek aandacht zijn voor het vernieuwen van het beleid voor scholing en opleiding van gedragsdeskundigen. Het vergroten van de kennis en scholing binnen de samenwerking met Expertisecentrum De Borg zal ook in 2025 voortgezet worden.

De SafePath-methodiek zal verder worden geïntegreerd in de verschillende vormen van intervisie binnen BCM, zodat het werken met deze methodiek wordt verstevigd en als onderdeel van het dagelijks werk een grotere impact heeft.

Verder is er binnen Ipse de Bruggen de mogelijkheid om gebruik te maken van nazorg na een incident of impactvolle situatie. BCM gaat in 2025 starten met de inzet van een Team Collegiale Opvang. Dit team zal worden vormgegeven door en voor de collega's binnen het behandelcentrum, en sluit aan bij de nabijheid die kenmerkend is voor het werken bij BCM.

In het kader van vakmanschap en het verstevigen van de persoonsgerichte zorg zal de inzet van artsen worden herzien. De combinatie van expertise van artsen VG en psychiaters wordt gezien als een waardevolle aanvulling binnen de behandeling, en dit wordt verder uitgewerkt in het beleid.

Aandacht voor recruitment en het werven van gekwalificeerde en ervaren medewerkers blijft ook in 2025 een prioriteit. Gezien de krapte op de arbeidsmarkt zal het behandelprogramma breed worden geëvalueerd, met als doel toekomstbestendige zorg te leveren en de kwaliteit van zowel klinische als ambulante behandeling te verstevigen.

Hoofdstuk 4

Organisatie van de zorg

Algemeen beeld

Binnen BCM is de zorgorganisatie ingericht met een duidelijk beleid op de aansturing van de teams: klinische teams, ambulante teams en het behandelteam. De structuur is gericht vanuit duale samenwerking, waarbij bedrijfsvoering en inhoudelijke behandeling hand in hand gaan. Deze samenwerking zorgt voor korte communicatielijnen, snelle signalering en een directe koppeling van aandachtsgebieden, wat bijdraagt aan betrokkenheid en veiligheid voor medewerkers. Dit maakt het ook mogelijk om incidenten snel en effectief te nabespreken, waarbij indien nodig ook individuele nazorg wordt geboden.

BCM heeft een eigen kwaliteitsmanagementsysteem dat in samenwerking met de bredere organisatie, Ipse de Bruggen, wordt ingezet. In dit kader heeft BCM gekozen voor een duale aansturing, met een manager bedrijfsvoering en een manager behandeling, beide verantwoordelijk voor verschillende aspecten van de zorgorganisatie. De rol van manager behandeling is ingevuld door drie GZ-psychologen, die daarnaast ook regiebehandelaar en therapeut zijn. Verder is de operationele aansturing per onderdeel en locatie dichtbij georganiseerd met operationeel managers en gedragsdeskundigen. Dit zorgt voor een nauwe betrokkenheid bij de inhoudelijke zorg en het behoud van de kwaliteit van de behandeling. Deze structurele

opzet is bewust gekozen om nabijheid te waarborgen en ervoor te zorgen dat de uitvoering van de zorg direct aansluit bij de inhoudelijke visie en het beleid.

Terugblik

In 2024 heeft BCM verdere stappen gezet in het professionaliseren van de organisatie en de zorgprocessen, passend bij de groei en ontwikkeling van het behandelcentrum. Een belangrijke ontwikkeling was de verdere uitwerking van de nieuwe vergaderstructuur. Deze structuur sluit aan bij het kwaliteitsmanagementsysteem en ondersteunt de groei die het behandelcentrum doormaakt. De nieuwe vergaderstructuur biedt ruimte voor inhoudelijke gesprekken, bedrijfsvoering en personeelszaken, waarbij de duale samenwerking centraal blijft staan. Eind 2024 is een managementassistent in dienst getreden, die niet alleen het managementteam ondersteunt, maar ook bijdraagt aan de versnelling en efficiënte opvolging van projecten en processen binnen het hele behandelcentrum. Dit sluit aan bij de visie van het behandelcentrum, waarin de organisatie van zorg altijd gericht is op samenwerking, kwaliteit en het optimaliseren van de zorg voor de SGLVG-doelgroep.

Daarnaast heeft BCM in 2024 meer aandacht besteed aan de nazorg voor medewerkers, gezien de impactvolle en soms heftige incidenten die zij ervaren. De

nazorgmogelijkheden binnen Ipse de Bruggen en de samenwerking met de Kijvelanden op de locatie in Poortugaal, hebben bijgedragen aan het welzijn van medewerkers. Een Team Collegiale Opvang (TCO) is in ontwikkeling, dat als aanvulling op bestaande nazorg een extra laag van ondersteuning biedt. Dit draagt bij aan de veiligheid en het welzijn van het personeel en zorgt ervoor dat medewerkers beter ondersteund worden in hun werk.

De ambulante behandelteams zijn in 2024 verder uitgebreid. Het team in de regio Leiden/Den Haag werd opgesplitst in twee teams om de behandeling beter af te stemmen op de lokale samenwerkingen en er efficiënter gewerkt kan worden. Deze opsplitsing zorgt ervoor dat er meer gerichte behandeling geboden kan worden, terwijl de samenwerking tussen de verschil-

lende teams behouden blijft. De ambulante behandeling voor de SGLVG-doelgroep werd verder ontwikkeld, waarbij naast SGLVG-behandeling ook andere specialisaties zoals bemoeizorg en forensische aspecten geïntegreerd werden. De vergaderstructuur werd aangepast om deze ontwikkelingen te ondersteunen, zodat de verschillende teams effectief met elkaar kunnen afstemmen en samenwerken.

Ambities 2025

In 2025 richt BCM zich op een aantal belangrijke projecten en initiatieven die bijdragen aan de verdere optimalisatie van zorg en de versterking van de organisatie. Het doel is om zowel de interne processen als de externe positionering te verbeteren, zodat de zorg voor de SGLVG-doelgroep op het snijvlak van verschillende sectoren steeds efficiënter en klantgerichter wordt vormgegeven.

Een van de belangrijkste projecten is 'Eén Loket'. Momenteel worden aanmeldingen per locatie en onderdeel afzonderlijk behandeld, wat leidt tot weinig onderlinge afstemming en inefficiëntie. Gezien de behoefte om efficiënter te werken en beter aan te sluiten op de vraag van de cliënt zal in 2025 worden onderzocht hoe deze processen beter op elkaar kunnen afstemmen. Het streven is om een gezamenlijke aanmelding te creëren, waarbij er voor de cliënt één toegangspunt is, terwijl de interne processen zodanig worden georganiseerd dat ze elkaar aanvullen en ondersteunen. Dit draagt bij aan zowel de klantvriendelijkheid als de samenwerking tussen de teams,

Ambities 2024 Organisatie van de zorg	
Vergaderstructuur is aangepast en sluit aan op de groei van het behandelcentrum	😊
Ondersteuning door managementassistent	😊
Uitbreiding ambulante behandeling	😊
Team Collegiale opvang ten behoeve van nazorg is van start	😐

het verhoogt het efficiënt werken en leidt tot betere aansluiting van de behandeling.

In lijn met de focus op kwaliteit van de behandeling wordt in 2025 ook de herbeoordeling van het kwaliteitsmanagementsysteem uitgevoerd. In 2023 werd dit systeem al beoordeeld, wat een vereiste is voor de samenwerking met de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI). De herbeoordeling in 2025 biedt de kans om het kwaliteitsmanagement verder te verbeteren en de processen binnen het behandelcentrum te optimaliseren. Dit is van essentieel belang om de kwaliteit van behandeling te blijven waarborgen en om te voldoen aan de eisen van onze partners en financiers.

Daarnaast zal de positionering van BCM verder versterkt worden. In 2025 zal de focus liggen op het ontwikkelen van een eigen logo en andere communicatiemiddelen om duidelijk te maken dat het behandelcentrum zowel onderdeel is van Ipse de Bruggen als een uniek centrum dat zich richt op de SGLVG-behandeling. Het behandelcentrum opereert op het snijvlak van

verschillende sectoren zoals forensische zorg, verstandelijke gehandicaptenzorg en psychiatrie. Deze positionering is cruciaal, om BCM zich steeds meer als een specialistische en toegankelijke organisatie binnen deze sectoren te presenteren.

Tenslotte zal de behandelmethodiek van het behandelcentrum verder worden herzien en aangepast aan de bredere visie van Ipse de Bruggen. De methodiek zal worden omgevormd om beter aan te sluiten in het Positief Leef- en Werkklimaat (PLWK), terwijl de eigenheid van het behandelcentrum blijft behouden. Dit omvat het herzien van visies, werkwijzen en instructies binnen de basis van het Positief Leef- en Werkklimaat. Het plan voor deze herziening wordt in 2025 gepresenteerd, waarna de implementatie in de komende jaren verder zal worden doorgevoerd.

Deze ambities voor 2025 leggen de basis voor de verdere groei en professionalisering van BCM en dragen bij aan de continue verbetering van de zorg en samenwerking binnen de organisatie.

Hoofdstuk 5

Samenwerken

Algemeen beeld

Samenwerking is een onmisbaar onderdeel van de behandeling en begeleiding die wij bieden binnen BCM. Onze doelgroep vraagt om behandeling die meerdere sectoren overstijgt, waardoor er voortdurend verbinding nodig is met andere organisaties, zowel binnen als buiten Ipse de Bruggen. De complexiteit van de problematiek maakt dat samenwerking geen aanvulling is, maar een voorwaarde voor goede behandeling en zorg.

Als onderdeel van het expertisecentrum De Borg is BCM ingebed in een landelijk, lerend netwerk dat in 2024 al 25 jaar expertise opbouwt en deelt rondom de SGLVG-doelgroep. De samenwerking binnen De Borg is opnieuw tegen het licht gehouden. Er is gewerkt aan een nieuwe koers, met heldere gezamenlijke doelen op het gebied van positionering, kennisontwikkeling, opleidingen en belangenbehartiging. Hiermee blijft BCM ook in de toekomst actief in een lerend netwerk

dat bijdraagt aan de kwaliteit van zorg voor de SGLVG-behandeling.

Ook buiten De Borg wordt er actief verbinding gezocht. Binnen de kliniek in Poortugaal wordt er nauw samengewerkt met Fivoor/de Kijvelanden, waar BCM twee afdelingen huurt. Dit vraagt om voortdurende afstemming: enerzijds wordt er aangesloten op de daar bestaande structuren, anderzijds worden op belangrijke punten de eigen werkwijze en SGLVG- kleur behouden. Een vergelijkbare dynamiek speelt binnen Ipse de Bruggen als moederorganisatie. Het behandelcentrum is stevig verbonden met de bredere organisatie, maar maakt op inhoudelijk en organisatorisch vlak soms andere keuzes, passend bij de behandeling en de organisatie hiervan. Deze balans vraagt om voortdurend overleg en heldere afstemming, zodat er enerzijds uniformiteit is waar mogelijk, maar anderzijds ook de specialistische focus behouden kan worden.

Binnen de ambulante en klinische teams wordt er dagelijks samengewerkt met uiteenlopende ketenpartners. Denk aan gemeenten, reclassering, politie, ggz-instellingen, VG-zorgaanbieders, huisartsen en veiligheidshuizen. Door de positie op het snijvlak van zorgdomeinen zal er altijd gezocht worden naar samenwerking die aansluit bij de specifieke vraag van de cliënt. Juist omdat de behandeling zich bevindt op het snijvlak van sectoren is het onmogelijk altijd alle expertise zelf in huis te hebben of te halen. Juist in verbinding met anderen ontstaat er ruimte voor maatwerk en effectievere zorg.

Terugblik

In 2024 is er actief geïnvesteerd in het versterken en uitbreiden van samenwerkingen, zowel binnen Ipse de Bruggen als daarbuiten. De samenwerking met het Intern Expertise Team (IET) heeft zich verder ontwikkeld. Waar IET zich richt op bejegening en teamcoaching bij complexe casuïstiek, voegt Behandelcentrum Middenweg daar specifieke behandelinzichten aan toe. Deze aanvulling blijkt waardevol bij vastgelopen situaties waarin samenwerking essentieel is.

Ook binnen Ipse de Bruggen is er intensiever samengewerkt met andere behandelcentra en woongroepen met intensieve zorg, elk met een eigen focus en doelgroep. Gezamenlijk wordt onderzocht hoe nieuwe ontwikkelingen op elkaar kunnen worden afgestemd, met als doel om het zorgaanbod beter te organiseren en af te stemmen op de complexe hulpvragen van cliënten. Vanuit dezelfde samenwerking wordt ook actief meegedacht over de interne crisiszorg.

De problematiek rond doorstroom van cliënten is nog steeds aanwezig. Vanuit BCM, maar ook in gezamenlijkheid met De Borg en binnen Ipse de Bruggen, blijft er inzet voor structurele oplossingen. Daarbij speelt de druk op de arbeidsmarkt, huisvesting en financiering voortdurend mee. Tegelijkertijd is er actieve betrokkenheid bij landelijke en regionale initiatieven die gericht zijn op verbetering. Afstemming met externe partners rondom de in- en uitstroom van cliënten blijft hierin een belangrijk aandachtspunt.

BCM neemt daarnaast deel aan twee regionale crisisondersteuningsteams (COT's). Deze teams worden ingezet wanneer een crisissituatie bij een cliënt dreigt, met als doel om opname te voorkomen. Het COT is een waardevolle aanvulling op de bestaande WLZ-crisisregeling, vooral wanneer de zorgvraag de grenzen van bestaande voorzieningen overschrijdt. De samenwerking binnen het COT vraagt om gezamenlijke ontwikkeling, afstemming en betrokkenheid, en BCM levert hierin een actieve bijdrage.

De ambulante behandelteams zijn in 2024 opnieuw gegroeid. Zij werken onder andere samen met penitentiaire inrichtingen. Voor mensen met een licht verstandelijke beperking die in detentie verblijven, voegt het ambulante behandelteam de specialistische behandeling toe die rekening houdt met het cognitieve niveau en bijkomende problematiek zoals verslaving en risicomanagement.

Een nieuwe ontwikkeling is het onderzoeken van een actievere rol in levensloopcoördinatie, waarin

binnen de zorg- en veiligheidshuizen gewerkt wordt aan continuïteit van zorg en veiligheid voor de meest kwetsbare doelgroep. Daarnaast is BCM in samenwerking met Antes en Fivoor een nieuw initiatief gestart om een Beschermd Wonen Plus (BW+) te ontwikkelen: een begeleide woonvorm met intensieve ondersteuning. Dit biedt een nieuwe en belangrijke aanvulling binnen de huidige zorgketen.

Binnen het ambulante behandelteam is in samenwerking met Ipse de Bruggen een interne deelbehandeling rondom middelengebruik ontwikkeld. Deze kan flexibel worden ingezet bij cliënten die elders binnen de organisatie wonen. Door training en kennisoverdracht aan teams wordt de gezamenlijke deskundigheid vergroot op het gebied van verslaving en LVB. Tegelijkertijd kan er gerichte behandeling aan cliënten geboden worden, in aansluiting op de werkwijze binnen onze klinische en ambulante behandeling.

Ambities 2025

In 2025 worden de lijnen die in 2024 zijn ingezet verder ontwikkeld. Verschillende samenwerkingen zullen worden voortgezet én versterkt. Binnen De Borg wordt de samenwerking opnieuw tegen het licht gehouden. Samen met de andere partners zal er worden verkend hoe er de komende jaren effectief en duurzaam samengewerkt kan worden, waarbij er aandacht is voor zowel de gezamenlijke koers als ieders eigen positionering.

Binnen Ipse de Bruggen is er aandacht voor de interne afstemming, zodat onze specialistische positie

binnen de organisatie goed geborgd blijft en er optimale samenwerking met andere onderdelen van de organisatie is.

Daarnaast is er vervolg in de samenwerking rondom Beschermd Wonen Plus (BW+), waarbij de komende tijd samen met partners binnen én buiten de organisatie gewerkt wordt aan een structureel aanbod voor cliënten met een langdurig complexe zorg- en begeleidingsvraag. Ook is er de verdere verkenning in de samenwerking vanuit de levensloopaanpak, waarin ketenpartners rond justitiële trajecten, zorg en veiligheid gezamenlijk optrekken om continuïteit en passende ondersteuning te organiseren voor deze kwetsbare doelgroep.

Een ander belangrijk aandachtspunt is de verbinding met de directe omgeving. Er is regelmatig contact met lokale partijen en omwonenden over aanwezigheid van het behandelcentrum en de rol die het vervult. Tegelijkertijd wordt er steeds nadrukkelijker de samenwerking gezocht met partners zoals de politie, waarbij het delen van kennis over de doelgroep kan bijdragen aan wederzijds begrip, effectievere interventies en betere ondersteuning van cliënten in crisissituaties.

De rode draad in al deze ambities is het verstevigen van belangrijke samenwerkingsrelaties, zowel structureel als in het dagelijks handelen, om de zorg en behandeling voor de cliënten ook in de toekomst te kunnen blijven bieden met de juiste mensen, middelen en partners.

Tot slot

Terugkijkend op 2024 zijn we een behandelcentrum dat zich wil blijven ontwikkelen: in de kwaliteit van zorg, in professioneel vakmanschap, in organisatie en samenwerking. De kracht van BCM zit in de combinatie van nabijheid en expertise, in het vermogen om zorg te bieden aan een doelgroep die tussen sectoren valt, en in de toewijding van medewerkers die elke dag opnieuw zoeken naar wat werkt – voor de cliënt, voor het team, en voor de samenleving.

We zijn gegroeid – niet alleen in omvang, maar ook in de uitbreiding en verbetering van onze behandeling, met meer aandacht voor toekomstbestendige zorg. Tegelijkertijd blijven de uitdagingen groot: de druk op de arbeidsmarkt, het organiseren van doorstroom en passende vervolgplekken, en het behoud van samenhang in een zorglandschap dat steeds in beweging is.

Vooruitkijkend naar 2025 blijven we bouwen aan kwaliteit, structuur en samenwerking. We doen dat met een stevige basis, duidelijke ambities en een blijvende inzet voor mensen die vaak buiten de kaders vallen. Want juist voor hen willen wij verschil maken – professioneel, betrokken en samen.

We blijven ons inzetten voor de ontwikkeling van specialistische derdelijns behandeling en duurzaam goede zorg voor mensen met een licht verstandelijke beperking en complexe problematiek.

Altijd
meer
mogelijk

ipse
de bruggen

